

יבמות טז. (שז) עד יז. (סוף הפרק)

קדושה ראשונה היתה קדושת כיבוש שלא לוותה בקשר פנימי לארץ. לכן היא תקפה רק כשהכיבוש קיים. כשנגמר הכיבוש פקעה הקדושה. קדושה שנייה היתה קדושת ירושה והתנחלות שיצרה קשר פנימי לארץ - לכן קדושה זו תקפה לעולם.

עמון ומואב - בסוגייתנו מוזכר שעמון ומואב אינם קדושים בקדושת ארץ ישראל (ולכן לא נוהגת בהם שמיטה) עם זאת חכמים תיקנו שלמרות שאינם ארץ ישראל ינהג בהם דין תרומות ומעשרות. לכן נוצר שם מצב מוזר שבו מפרישים תרומות ומעשרות בשנת שמיטה (בארץ אין תר"מ בשמיטה כיוון שכל השדות הינם הפקר, בחו"ל אין תר"מ בשמיטה כיוון שלא נוהג בהם אף פעם דין תר"מ)

פסקיו של חגי הנביא (כפי שהעיד רדב"ה):

א. צרת בתו - מופקעת מייבום,
 ב. בעמון ובמואב - מפרישים מעשר עני בשנת השמיטה.
 ג. תרמוד וקרדוי - מקבלים משם גרים

ר' יוחנן (לפי הבנה אחת בו) וסביא חלקו על דין זה:
 הם סברו שמתרמוד לא מקבלים גרים.

מדוע עמון ומואב לא קדושים בקדושת ארץ ישראל
 הם **נקדשו** רק בקדושה ראשונה (בימי יהושע) - שקידשה זמנית,
 ולא **נקדשו** בקדושה השנייה (בימי עזרא ונחמיה) - שקידשה לעולם

מדוע לא מקבלים גרים מתרמוד

הסבר א': הם צאצאי עבדי שלמה (ועבד שבא על יהודיה הבן ממזר)
הסבר א': הם צאצאי הבבלים שהחריבו את המקדש (וגוי שבא על יהודיה הבן ממזר)

הערה חשובה: דיון הגמרא כאן הוא לפי השיטה שעבד וגוי שבאו על יהודיה - הבן ממזר. אבל להלכה פוסקים כדעה אחרת הסוברת שהבן אינו ממזר

צאצאי עשרת השבטים

ר' יוחנן ור' אסי: יהודים פסולים
שמואל: גויים

מדוע ר"א ור"י סוברים שהם פסולים?
ר' אסי: כיוון שגוי שבא על יהודיה הבן ממזר
ר' יוחנן (לפי רש"י): כיוון שהם נשאו קרובות

מדוע שמואל סובר שהם גויים?
הסבר א': כי הם צאצאי עשרת השבטים רק דרך האבא (כל הבנות שלהם התעקרו)
הסבר ב': כיוון שנטמעו בגויים הוציאו אותם חכמים מכלל ישראל!!!

והיהדות נקבעת לפי האמא

נפקא מינה בין הדעות
 אדם שבא ממקומות שבהם היו עשרת השבטים וקידש יהודיה - האם חוששים לקידושי (ר"י ור"א חוששים לקידושי שמה הוא יהודי, שמואל לא חושש כיוון שודאי שהוא גוי)